

Spis treści

Słowo wstępne	9
Rozdział 1	
Handel z zagranicą	11
<i>Ewa Mińska-Struzik</i>	
1.1. Podstawowe pojęcia i zależności	11
1.1.1. Handel zagraniczny a handel międzynarodowy	11
1.1.2. Handel międzygałęziowy, wewnątrzgałęziowy i wewnątrzfirmowy	12
1.1.3. Sprzężenie zwrotne handlu i wzrostu gospodarczego	15
1.2. Rola handlu zagranicznego w gospodarce	17
1.2.1. Przyczyny rozwoju eksportu i importu	17
1.2.2. Znaczenie handlu zagranicznego dla poszczególnych krajów	19
1.2.3. Wpływ wzrostu gospodarczego na handel zagraniczny	26
1.3. Miejsce handlu zagranicznego we wzroście gospodarczym	30
1.3.1. Wpływ handlu zagranicznego na strukturę dochodu narodowego	30
1.3.2. Wpływ handlu zagranicznego na wielkość dochodu narodowego	33
1.3.3. Wpływ handlu zagranicznego na efektywność gospodarowania	40
1.3.4. Bariery wzrostu gospodarczego związane z handlem zagranicznym	42
1.4. Warunki wymiany międzynarodowej (<i>terms of trade</i>)	44
1.4.1. Rodzaje <i>terms of trade</i>	44
1.4.2. Wpływ wzrostu gospodarczego na <i>terms of trade</i>	47
1.5. Pytania, polecenia i zadania	47
Bibliografia	49
Rozdział 2	
Międzynarodowe przepływy kapitału	50
<i>Wanda Nowara</i>	
2.1. Formy i przyczyny migracji kapitału	50
2.1.1. Międzynarodowa pozycja inwestycyjna kraju	50

2.1.2. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne	54
2.2. Znaczenie przepływów inwestycji bezpośrednich i korporacji w gospodarce światowej	57
2.2.1. Wielkość, kierunki i struktura przepływów BIZ	57
2.2.2. Działalność korporacji transnarodowych	62
2.3. Czynniki lokalizacji bezpośrednich inwestycji zagranicznych	66
2.3.1. Motywy podejmowania inwestycji	66
2.3.2. Klimat inwestycyjny kraju goszczącego	71
2.4. Skutki bezpośrednich inwestycji zagranicznych dla rozwoju gospodarki	76
2.4.1. Skutki BIZ w kraju przyjmującym inwestycje	76
2.4.2. Skutki BIZ w kraju pochodzenia inwestycji	86
2.5. Pytania, polecenia i zadania	88
Bibliografia	91

Rozdział 3

Międzynarodowe przepływy siły roboczej 93

Ewa Mińska-Struzik, Szymon Truskolaski

3.1. Pojęcie i rodzaje migracji	93
3.2. Przyczyny migracji	95
3.2.1. Przyczyny ekonomiczne	95
3.2.2. Przyczyny pozaekonomiczne	98
3.3. Kierunki i wielkość migracji na świecie i w Polsce	100
3.4. Makroekonomiczne skutki migracji	107
3.4.1. Redystrybucja dochodów z czynników wytwórczych	107
3.4.2. Pozostałe skutki dla kraju przyjmującego imigrację	109
3.4.3. Skutki dla kraju pochodzenia emigracji	111
3.5. Polityka migracyjna	112
3.6. Pytania, polecenia i zadania	116
Bibliografia	118

Rozdział 4

Międzynarodowe przepływy wiedzy technicznej 120

Szymon Truskolaski

4.1. Proces innowacyjny	120
4.2. Proces dyfuzji technologii	121
4.3. Kanały transferu wiedzy technicznej	122
4.3.1. Wiedza publiczna	122
4.3.2. Wiedza prywatna	127
4.3.3. Wiedza zawarta w produktach	129
4.3.4. Wiedza zawarta w kapitale ludzkim	131
4.4. Teoretyczna interpretacja transferu wiedzy technicznej	132

4.4.1. Cykl życia technologii	132
4.4.2. Luka technologiczna	134
4.4.3. Klubowa konwergencja	136
4.5. Polityka proinnowacyjna	140
4.5.1. Indukowanie badań podstawowych	140
4.5.2. Polityka patentowa	142
4.5.3. Lokowanie klastrów przemysłowych	144
4.6. Pytania, polecenia i zadania	146
Bibliografia	147

Rozdział 5

Globalizacja	149
5.1. Proces globalizacji (<i>Szymon Truskolaski</i>)	149
5.1.1. Charakterystyka i przebieg procesu globalizacji	149
5.1.2. Definicje globalizacji	154
5.2. Czynniki determinujące proces globalizacji (<i>Wanda Nowara</i>)	158
5.2.1. Postęp naukowo-techniczny	158
5.2.2. Konkurencja międzynarodowa	162
5.2.3. Międzynarodowa polityka ekonomiczna	166
5.3. Podmioty procesu globalizacji ekonomicznej (<i>Ewa Mińska-Struzik</i>)	170
5.3.1. Państwa, korporacje i instytucje globalne	170
5.3.2. „Globalizujący” i „zglobalizowani”	177
5.4. Sprzeczności i dylematy procesu globalizacji (<i>Szymon Truskolaski</i>)	179
5.4.1. Antyglobalizm a alterglobalizm	179
5.4.2. Dylematy globalizacji	181
5.4.3. Postulaty alterglobalistów	190
5.5. Pytania, polecenia i zadania	194
Bibliografia	196

Rozdział 6

Kurs walutowy	199
<i>Ewa Mińska-Struzik</i>	
6.1. Pojęcie i funkcje kursu walutowego	199
6.2. Rodzaje i cele transakcji walutowych	204
6.3. Poziom kursu walutowego	208
6.3.1. Przyczyny wahań kursu walutowego	208
6.3.2. Podstawowe parametry gospodarcze a kurs walutowy	210
6.3.3. Inne determinanty kursu walutowego	213
6.4. Parytet siły nabywczej	215
6.5. Pytania, polecenia i zadania	217
Bibliografia	219

Rozdział 7	
Bilans płatniczy	220
<i>Konrad Sobański</i>	
7.1. Definicja bilansu płatniczego	220
7.2. Struktura bilansu płatniczego	222
7.2.1. Komponenty bilansu płatniczego	222
7.2.2. Bilans obrotów bieżących	223
7.2.3. Bilans obrotów finansowych	227
7.2.4. Bilans obrotów wyrównawczych	230
7.3. Zasady sporządzania bilansu płatniczego	232
7.4. Bilans płatniczy jako źródło informacji o transakcjach międzynarodowych – przykład gospodarki polskiej	238
7.5. Bilans płatniczy a międzynarodowa pozycja inwestycyjna gospodarki	242
7.6. Bilans płatniczy a rachunek dochodu narodowego	246
7.7. Równowaga bilansu płatniczego	250
7.8. Pytania, polecenia i zadania	257
Bibliografia	258
Rozdział 8	
Polityka handlowa	260
8.1. Cła (<i>Ewa Mińska-Struzik</i>)	260
8.1.1. Pojęcie i klasyfikacja cel	260
8.1.2. Mechanizm ekonomiczny cła	265
8.1.3. Miary protekcji celnej	270
8.2. Bariery pozataryfowe (<i>Wanda Nowara</i>)	275
8.2.1. Ograniczenia ilościowe	275
8.2.2. Normy techniczne i inne regulacje administracyjne	279
8.3. Subsydia produkcji krajowej i subsydia eksportowe	281
8.4. Pytania, polecenia i zadania	285
Bibliografia	286